

7. PAŠU KAPITĀLS

Pašu kapitālu veido pamatkapitāls, rezerves, nesadalītā peļņa. Pamatkapitāls ir dibinātāju ieguldījums uzņēmumā. Komerclikums nosaka pamatkapitāla minimālo lielumu SIA Ls 2000, akciju sabiedrībām Ls 25000, maksimālo pamatkapitāla lielumu likums nenosaka.

2010. gadā Komerclikums tiek papildināts ar 185.1 pantu ar īpašiem noteikumiem pamatkapitāla lielumam (apmēram) sabiedrībai ar ierobežotu atbildību. Tiek paredzēts, ka sabiedrības pamatkapitāla lielums var būt mazāks par šā likuma 185.pantā noteikto minimālā pamatkapitāla lielumu (2000 lati, proti, 1-1999 latiem), ja sabiedrība atbilst visām šādām pazīmēm:

- 1) sabiedrību dibina fiziskās personas, un dibinātāju maksimālais skaits ir pieci;
- 2) sabiedrības dalībnieki ir fiziskās personas, un to maksimālais skaits ir pieci;
- 3) sabiedrības valde sastāv no viena vai vairākiem valdes locekļiem un visi valdes locekļi ir sabiedrības dalībnieki;
- 4) sabiedrības dalībnieks vienlaikus ir dalībnieks tikai vienā sabiedrībā, kuras pamatkapitāls ir mazāks par 2000 latiem.

Individuālajiem uzņēmējiem un individuālajiem komersantiem pamatkapitāls nav jāreģistrē. Pamatkapitālā var ieguldīt jebkurus bilances aktīvus (materiālus vai nemateriālus), bet tiem jābūt novērtētiem. Ieguldot naudas līdzekļus, tie jāiemaksā kontā bankā. Mantisko ieguldījumu var novērtēt paši dibinātāji, ja tas nepārsniedz Ls 4000 un pusi pamatkapitāla. Uz uzņēmuma dibināšanas brīdi jābūt ieguldītai vismaz pusei no pamatkapitāla, atlikušais ieguldījums jāveic gada laikā no dibināšanas dienas.

Pamatkapitālu vai līdzdalības kapitālu uzskaita kontā 3110. Tūlītējs daļas ieguldījums tiek grāmatots *D1.vai 2.grupā* (attiecīgajā aktīvu kontā) un *K3110*. Neieguldītās daļas grāmato *D2360* (norēķini par parakstītā sabiedrības kapitāla neiemaksātām daļām) un *K3110*, vēlāk ieguldot – *D1.vai 2.grupa* (attiecīgajā aktīvu kontā) un *K2360*.

17. piemērs

2010. gada 15. aprīlī tiek dibināts jauns uzņēmums ar pamatkapitālu Ls 20000,00.

Pamatkapitālā ieguldīti: a) automašīna..... Ls 4000,00

b) administratīvā ēka..... Ls 14000,00

c) naudas līdzekļi..... Ls 2000,00 (bankā)

Iegrāmatot saimnieciskos darījumus, sagatavot uzņēmuma sākuma bilanci.

17. piemēra atrisinājums

1. Grāmatojumi:

a) ieguldīta automašīna.....*D1230 K3110 = 4000,00 Ls*

b) ieguldīta administratīvā ēka.....*D1210 K3110 = 14000,00 Ls*

c) ieguldīti naudas līdzekļi.....*D2620 K3110 = 2000,00 Ls.*

2. Sākuma bilance:

<i>Bilance uz 15.04.2010.</i>	
Aktīvs	Pasīvs
<i>1. Ilgtermiņa ieguldījumi</i>	<i>1. Pašu kapitāls</i>
1.2.Pamatlīdzekļi	1.1.Pamatkapitāls 20000
1.2.1. Ēkas.....14000	
1.2.2. Pārējie pamatlīdzekļi.....4000	
<i>2. Apgrozāmie līdzekļi</i>	
2.1.Nauda.....2000	
Bilances kopsumma Ls..... 20000	Bilances kopsumma Ls..... 20000

18. piemērs

Uzņēmuma bilance 2009. gada 31. decembrī ir šāda:

<i>Bilance uz 31.12.2009.</i>	
Aktīvs	Pasīvs
<i>1. Ilgtermiņa ieguldījumi</i>	<i>1. Pašu kapitāls</i>
1.2.Pamatlīdzekļi	1.1.Pamatkapitāls 2000
1.2.1.Tehnoloģiskās iekārtas.....4000	1.2.Pārskata gada nesadalītā peļņa.....8620
<i>2. Apgrozāmie līdzekļi</i>	<i>2. Īstermiņa kreditori</i>
2.1.Materiāli.....10000	2.1.Norēķini ar piegādātājiem.....3660,00
2.2.Debitori pircēji.....25	
2.3.Nauda/banka.....255	
Bilances kopsumma Ls..... 14280	Bilances kopsumma Ls..... 14280

2010. gada 31. martā dalībnieku kopsapulce, apstiprinot pārskata gada finanšu rezultātus, nolēmj sadalīt peļņu šādi: statūtos paredzētās rezerves.....5 %

dividendes.....35 %,

pārējo peļņas daļu atstāt kā nesadalītu. Gada pārskats nodots Valsts Ieņēmumu Dienestā 2010. gada 30. martā, peļņa sadalīta 2010. gada 31.martā.

Atvērt kontus, veikt peļņas sadales grāmatojumus (bilances reformāciju), parādīt kustību kontā ”pārskata gada nesadalītā peļņa”, sastādīt kontu apgrozījumu pārskatu un bilanci pēc reformācijas uz 2010. gada 31. martu.